

Innføring av nye automatiske strømmålere (AMS)

Troms Kraft Nett AS, 24.02.2017

Sigvald Åsheim, prosjektleder AMS i TKN

De siste ukene har det blusset opp en debatt rundt innføringen av nye automatiske strømmålere (AMS), om datasikkerhet, om personvernet blir tilstrekkelig ivaretatt og hvorvidt det finnes helsemessige farer.

Vi i Troms Kraft Nett (TKN) tar på høyeste alvor at noen kunder stiller spørsmålstegn ved hvilken informasjon de skal forholde seg til, når informasjonen spriker og kunden selv må ta stilling til hva som er korrekt.

Med bakgrunn i tilgjengelig faktainformasjon fra norske fagmyndigheter vil vi kommentere noen av påstandene som blir framsatt og forhåpentligvis avmystifisere innføringen av de nye strømmålerne.

Hvorfor nye strømmålere: Innføringen av AMS og utskifting av alle landets strømmålere er et pålegg til alle landets nettselskaper utarbeidet av norske myndigheter ved Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE). TKN følger alle lover, forskrifter og pålegg knyttet til innføringen av AMS.

Stråling og helseisiko: TKN har valgt moderne utstyr levert av Kamstrup AS. De nye strømmålerne og tilhørende kommunikasjonsutstyr tilfredsstiller alle offentlige krav og ligger langt innenfor fastsatte grenseverdier for stråling. Overføringseffekten til måleren er 10 mW - 500 mW. Når måleren ikke sender data er overføringseffekten null. Til sammenligning har en moderne mobiltelefon en overføringseffekt på opp til 2000 mW, og brukes i tillegg betydelig nærmere kropp/hode enn en strømmåler.

Statens strålevern, fagmyndighet på strålevern i Norge, avviser kategorisk en sammenheng mellom helseplager og stråling på det nivået de nye strømmålerne gir. Det er her snakk om så lave verdier - vanligvis tusendeler av grenseverdien - at selv en mangedobling ikke ville hatt noen effekt. De stadfester også at det ikke finnes en eneste studie som kan dokumentere helseplager i forbindelse med disse strålekildene.

En rapport fra Folkehelseinstituttet fra 2012 gir samme konklusjon: Ekspertgruppen anser at befolkningen generelt er godt beskyttet mot uønskete helseeffekter fra RF-eksponering. Det er derfor ikke grunnlag for å endre dagens forvaltning eller grenseverdier. Det er ikke grunnlag for å foreslå spesifikke tiltak om redusert eksponering når det gjelder mobiltelefonbruk, basestasjoner, trådløse nett med videre.

Det at vi i TKN støtter oss på konklusjonene til fagmyndighetene, betyr ikke at vi ikke tar på alvor at noen kan føle ubehag ved eller av andre grunner ikke ønsker å få ny måler installert. Tvert i mot opplyser vi om NVE sin dispensasjon fra kravet om installasjon for de som av ulike årsaker opplever ubehag knyttet til den nye måleren. Dokumentasjon er nødvendig men det er tilstrekkelig at f.eks. lege eller psykolog stadfester at kunden har gitt uttrykk for frykt eller ubehag som påstås kan knyttes til ny måler.

Personvern og datasikkerhet: Datatilsynet har gjennom media og på sine nettsider skissert flere scenarier hvor AMS-måleren kan være kilde til misbruk av personopplysninger gjennom tilkobling til en HAN (Home Area Network)-grensesnitt. TKN ønsker å understreke at det er du som kunde som

bestemmer hvem som får tilgang til dette grensesnittet. TKN leverer i utgangspunktet din måler uten HAN-tilkoblingen, men den kan etterbestilles. Det er også svært viktig å presisere at det ikke er noen kobling mellom den nye måleren og elektriske artikler i hjemmet ditt. Det eneste måleren gjør er å måle ditt strømforbruk og sende det til oss. Om andre skal få tilgang til strømforbruket er helt opp til deg, det er frivillig hvilke "smarthustjenester" som benyttes og som kobles mot måleren. Det er selvsagt også avgjørende for leverandører av «smarthustjenester» at datasikkerheten blir ivaretatt, uten at TKN har kjennskap til hvordan de gjør det.

TKN tar uansett dette på alvor. All informasjon kan potensielt misbrukes, også detaljert informasjon om strømforbruket. Men for å hindre misbruk av data er nettselskapene pålagt å ha de beste systemer og sikkerhetsrutiner som kreves for å hindre at personopplysninger kommer på avveie, og at uvedkommende ikke får tilgang til din måler. NVE krever at kommunikasjonen mellom måleren og nettselskapet skal foregå i lukkede nett stengt for uvedkommende eller i kryptert form. TKN sine løsninger er utviklet ihht NVE sine forskrifter. NVE fører videre tilsyn med hvordan nettselskapene følger opp regelverket. I følge NVE er personvernet godt ivaretatt.

Nye målere og riktig avlesing av forbruk: Alle nye strømmålere er godkjent av Justervesenet før de slipper ut på markedet. Etaten fører både tilsyn med nye målertyper og gjennomfører egne tester. Strømmåleren som TKN skal montere er den nyeste modellen som Kamstrup leverer; Kamstrup Omnipower. Omnipower-måleren er typegodkjent i EU iht. MID (Måleinstrumentdirektivet). MID er et felles-europeisk merkeprogram som erstattet nasjonale godkjenninger i 2006. MID gjelder alle forbruksmålere, inklusive Kamstrups strømmålere.

Det har den senere tid vært flere medieoppslag om en forbruker som hevder at det registrerte strømforbruket økte med 40 prosent, over natta, etter at han fikk installert ny, automatisk måler.

Nevnte kunde mener at den forrige strømmåleren kan ha vært så mye som 50 år gammel. Da er det ikke usannsynlig at den kan ha vist for lavt forbruk, ettersom gamle mekaniske målere med dreieskive går tregere med årene. Strømmålere med dreieskive ble montert frem til rundt år 2000, da elektroniske målere tok over.

Dersom det er mistanke om økt forbruk etter målerbytte, vil vi selvsagt følge dette opp og sammenligne forbruk mot tilsvarende tidligere tidsperioder.

En undersøkelse som TNS Gallup gjennomførte i 2016 viser at syv av ti er positive eller svært positive til smarte målere. Av dem som allerede har fått slik måler installert, er ni av ti positive. Dette tyder på at kundene ser langt flere fordeler enn ulemper med innføring av AMS strømmålere.

Vi i TKN håper at denne informasjonen er oppklarende, skulle du ha spørsmål ber vi om at du tar kontakt med oss. Du vil også finne mer informasjon her:

www.tromskraft.no

www.energinorge.no

www.nve.no

www.nymaler.no